

Nämnden Svenska rum 25.09.2025

Nämnden Svenska rums utlåtande om förslaget till investeringsram

Beredning och upplysningar:
Helin Erkkö
Högström Barbro
Näappä Roosa
Toivonen Auli
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum konstaterar som sitt utlåtande:

1

De projekt som sektorn föreslår har inkluderats i förslaget till investeringsprogram för 2026–35.

2

Nämnden ser positivt på att även renoveringsprojekt har lagts till i förslaget till investeringsprogram.

3

Vid nybyggnads- och renoveringsprojekt ska tillfälliga, ersättande lokaler ordnas så att olägenheterna för barnen, eleverna, familjerna och tjänsteproduktionen är så små som möjligt och så att de indirekta kostnaderna för arrangemangen inte belastar sektorns driftsekonomi.

4

Planeringen av projekten ska inledas enligt programmet.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Stadsdirektören gav i juni en anvisning om beredningen av ramen, utifrån vilken verksamhetsområdena och resultatområdet ska föra förslag till nämnderna och sektionerna för behandling senast under september månad. I samband med ramanvisningen har det också getts en preliminär ram för investeringar under de följande 10 åren. Nämnderna och sektionerna gör förslag för den fortsatta beredningen av stadsdirektörens budgetförslag.

Stadsstyrelsen behandlar 6.10.2025 budgetramen och skattesatserna för 2026. Fullmäktige beslutar 20.10.2025 om Berättelsen om Esbo, budgetramen och skattesatserna för 2026. Stadsdirektörens budgetförslag publiceras 28.10.2025. Fullmäktige godkänner 4.12.2025 budgeten för 2026 och ekonomiplanen för 2027–2028.

Utgångspunkter för budgetberedningen och obalansen i stadens ekonomi

Förändringen i stadens finansieringsbas och osäkerheten i omvärlden återspeglas starkt i planeringen av ekonomin under de kommande åren. Ekonomin för 2026–2028 planeras i en situation där vårdreformen väsentligt har förändrat stadens finansieringsbas. I samband med reformen minskade skatteintäkterna betydligt mer än vad som hade använts för social- och hälsovård. Samtidigt bromsar den nedstämda konjunkturen och den ökade arbetslösheten skatteintäkternas ökning. Därför torde staden inte nå målet för skatteintäkterna. Dessutom pågår en reform av statsandelarna som avses träda i kraft vid ingången av år 2027. Reformen medför betydande risker för Esbos ekonomi, eftersom reformen enligt utredarnas presentation kommer att minska stadens finansieringsbas med över 60 miljoner euro per år. Det har ännu inte fattats några beslut om reformen, så dess eventuella konsekvenser har inte kunnat tas med i beredningen.

Det råder en betydande obalans mellan stadens intäkter och kostnader som kommer att kräva åtgärder under hela ekonomiplansperioden. I och med stadens tillväxt ökar kostnaderna för tjänster snabbare än inkomsterna. Detta gör det besvärligt att öka stadens kostnader under den kommande ekonomiplansperioden. Kostnadsökningen måste stävjas för att stadens ska uppnå en hållbar ekonomisk balans. Därför är målet att den totala kostnadsökningen avtar varje år under ekonomiplansperioden.

Över den ekonomiska utvecklingen har olika scenarier i fram till 2035 utarbetats. Enligt ett scenario där intäkter och kostnader under ramperioden 2026–2028 samt ökningen enligt basscenariot 2029–2035 och investeringsramen för 10 år har beaktats uppvisar stadens kassaflöde över 1,2 miljarder i underskott. Stadens årsbidrag förblir lågt och resultatet börjar uppvisa underskott och uppvisar underskott under hela ekonomiplansperioden. Inkomstfinansieringen är otillräcklig i förhållande till investeringsbehovet. Den ökande investeringsnivån kräver kraftig skuldfinansiering om inkomstfinansieringen inte kan förbättras under ekonomiplansperioden.

Staden bereder sig heltäckande på servicebehoven i budgeten för 2026

Ramen för år 2026 bygger på att totalkostnaderna ökar med cirka 3,5 procent, vilket är mycket med tanke på stadens minskande intäkter. I utgiftsramen beaktas även särskilda behov inom staden. Därför har det i synnerhet för sektorn för fostran och lärande samt för resultatområdet för livskraft än genomsnittet lärande samt för resultatområdet för livskraft reserverats en större ökning än i genomsnitt för att täcka det ökande servicebehovet och sysselsättningstjänsterna.

Redan i detta skede av beredningen bör man se till att kostnadsökningen under de följande åren står i proportion till inkomstbasens utveckling och förmågan att finansiera investeringarna. I praktiken innebär det att kostnaderna får öka högst cirka 3,1–3,3 procent under de följande åren. Detta bör beaktas redan vid beredningen av budgeten för år 2026 och vid ordnandet av tjänsterna för de kommande åren.

I anvisningen för beredningen av ramen uppvisar stadens resultat år 2026 ett underskott på 22,9 miljoner euro och resultatet beräknas vara negativt under hela ekonomiplansperioden. Ekonomins obalans kommer att kräva ytterligare åtgärder för de kommande åren.

Genomförandet av det omfattande investeringsprogrammet fortsätter – tilläggssatsningar på ombyggnad, livskraft och digital utveckling

Investeringsplanen utarbetas för 10 år, åren 2026–2035. I samband med anvisningen för beredning av stadsdirektörens budgetram gavs en investeringsram per förmögenhetsslag för 2026–2035, som styr planeringen av investeringsplanen. I beredningsprocessen preciseras och uppdateras årligen schemaläggningen av objekten, med beaktande av servicebehovets utveckling och totalekonomiskt bästa produktionssätt. Objekten för åren 2026–2028 har schemalagts noggrannare, medan tidpunkten och genomförandeform för objekt som genomförs senare under perioden preciseras de kommande åren.

Investeringsprogrammet baserar sig på det gällande investeringsprogrammet för 2025–2034 som fullmäktige godkände 4.12.2024. Investeringsprogrammet har under beredningen uppdaterats med ändrade uppgifter om projektens kostnader och tidsplaner. Behövliga kritiska nya objekt har beaktats. De skol- och daghemsobjekt som lades till vid budgetförhandlingarna för år 2025 har beaktats och tidsplanerats så att daghemslokaler byggs av staden själv eller alternativt genom flexibilitet i genomförandet och upphandling av en privat entreprenör. Under de kommande åren kommer 10 nya objekt för lokaler för småbarnspedagogik att anskaffas av en privat entreprenör. På detta sätt säkerställs byggandet av behövliga lokaler för småbarnspedagogiken, marknadens utveckling och stävjande av investeringsbehovet. Genom en process och åtgärder på stadsnivå säkerställs förutsättningarna för en ökning av andelen privat småbarnspedagogik i enlighet med fullmäktiges mål. Som en del av programmet En ekonomiskt hållbar stad har fullmäktige beslutat att den privata småbarnspedagogikens andel ska höjas till minst 35 procent före 2029. Vid beredningen av investeringsprogrammet bedöms årligen förutsättningar marknadsläget och det lokala behovet av lokaler för småbarnspedagogik.

Staden fortsätter att investera kraftigt i folkökning och ombyggnad. Investeringsnivån är över 400 miljoner euro netto år 2026. Staden investerar 2,9 miljarder euro under de följande 10 åren. Dessutom används hyreslokaler för över 400 miljoner euro.

I stadsdirektörens investeringsram har det gjorts tillägg och följande centrala ändringar i investeringsprogrammet. Dessa höjer investeringsramen med cirka 230 miljoner euro:

1. I lokalinvesteringarna har programmet för ombyggnad av daghemslokaler utökats med 16 objekt som ska byggas om eller ersättas med nybyggda lokaler. Affärsverket Esbo lokaler har bedömt vilka objekt som behöver renoveras och tidsplanen för detta under programperioden på 10 år. Denna helhet höjer investeringskostnaderna med cirka 50 miljoner euro.
2. För ombyggnad och utbyggnad av lokalerna för Nöykkiön koulu och Lähderannan koulu, som genomförs de närmaste åren, anslås sammanlagt 33 miljoner euro.
3. Nya projekt för resultatenheten för livskraft är byggnader för omklädning och underhåll vid Mattby badstrand och Stensviks idrottsplan. Dessutom bereder sig staden på årlig underhållsreparation av Esbovikens simhall under de närmaste åren. Ökningen av kostnaderna för Hagalunds simhall har beaktats i projektets anslag.
4. Investeringsprogrammet har uppdaterats och kostnadsförslagen har justerats. Till programmet har fogats cirka 40 miljoner euro för infrastruktur i en idrottspark.

5. I övriga investeringar beaktas bland annat utrustning och teknik för teatern, i IT-investeringar bland annat upphandlingen av ett lönebetalningssystem, förnyandet av stadsmiljösektorns huvudsystem och elevförvaltningens huvudsystem samt utveckling av sysselsättningstjänsternas digitala tjänster. Också reserveringen för markförvärv har höjts. Ökningarna är sammanlagt 49 miljoner euro

Fullmäktige beslutar separat om Västbanan och om Esbobornas hus, som sammanför stadens förvaltningslokaler.

Svenska bildningstjänsters servicebehov

De svenskspråkiga kunderna vid sektorn för fostran och lärande är geografiskt utspridda och antalet användare av tjänster förblir relativt stabilt. Vid en bedömning av servicebehovet måste man ta hänsyn till att den tvåspråkiga befolkningen ofta väljer tjänster på svenska. Servicenätet ska även i framtiden stödja Esbobornas tillgång till svenskspråkiga tjänster och stärka utvecklingen av den svenskspråkiga identiteten som en del av ett tvåspråkigt Esbo.

Det är nödvändigt att fortsätta att avstå från lokaler som är oändamålsenliga för verksamheten och ekonomin i och med de nya lokalprojekten.

I förslaget till investeringsprogram för investeringsperioden 2026–35 beaktat Svenska bildningstjänster. Behov som hänför sig till lokalernas skick och kapacitet för sitt ändamål har lyfts fram.

Till hyrlokalerna hör Mattlidens daghem och Esbo arbis inklusive lokaler för gemensamt bruk i Kultursmedjan. Projektet har saktat av på grund av att detaljplanen har fördröjts.

I Olars planeras lokaler för ett svenskt och ett finskt daghem som genomförs som ett hyresprojekt i offentlig-privat samverkan. I samband med att dessa lokaler tas i bruk slopas oändamålsenliga lokaler i trakten av Olars.

Ombyggnaden av lokalerna för Mattlidens skolcenter ingick i investeringsprogrammet redan år 2024, tidsplanen har preciserats i förslaget till investeringsprogram så att planeringen inleds redan år 2026. Projektet är en betydande investering på cirka 60 miljoner euro. Ombyggnaden är enligt tidsplanen färdig år 2031.

Utöver de ovannämnda ingår i förslagen till investeringsprogram, utöver ombyggnaden av Westends daghem, som redan ingick i det godkända investeringsprogrammet, ombyggnad av lokalerna för Fågelsångens daghem, Smedsby daghem och Portängens daghem.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Selvityskohteet
- 2 Investointikehys
- 3 Vuokrahankkeet

Tilläggsmaterial

För kännedom